

Huvudman

Gällivare kommun
post@gallivare.se

Beslut

Datum 2025-12-11
Dnr SI 2024:8109
Sida 1 (15)

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskola vid Hakkas Centralskola i Gällivare kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 21 januari 2025

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Gällivare kommun att senast **fredag den 27 mars 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande modersmålsundervisning i samiska. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Gällivare kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Gällivare kommun ska vidta följande åtgärder

Modersmålsundervisning

1. Se till att anordna modersmålsundervisning i samiska för de elever som har rätt till det, under förutsättning att det finns en lämplig lärare. Inkom med en redogörelse över hur modersmålsundervisningen har anordnats på skolan i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (5 kap. 8 och 10 §§ samt 9 kap. 6 § skolförordningen [2011:185]).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser undervisningen på lågstadiet, extra studietid, garantin för tidiga stödinsatser, arbetet med trygghet och kränkande behandling samt frånvaro.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:8109) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen inledde höstterminen 2024 en riktad tillsyn av Hakkas Centralskola, Gällivare kommun.

Skolinspektionen beslutade den 21 januari 2025 att förelägga Gällivare kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande undervisningen på lågstadiet, extra studietid, modersmålsundervisning, garantin för tidiga stödinsatser, arbetet med trygghet och kränkande behandling samt frånvaro.

Gällivare kommun har den 27 augusti 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Huvudmannen har vidare inkommit med kompletterande information den 3 september, den 30 september samt den 1 december 2025.

Skolinspektionen har besökt skolan den 8–9 september 2025 och genomfört intervjuer med elever, lärare samt den tidigare rektorn. Intervjuer med den nuvarande rektorn samt kommunens skolchef har genomförts den 25–26 september 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat analysmodell för undervisning, screeningplaner, frånvarorutin, frånvarolista, frånvaroutredningar, sammanställning av åtgärder för att öka närvaron för eleverna på skolan samt kränkingsutredningar. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Gällivare kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Modersmålsundervisning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att det fanns brister i hur skolan informerade om och anordnade modersmålsundervisning på skolan. Skolinspektionen förelade därför huvudmannen att; a) se till att erbjuda eleverna på skolan modersmålsundervisning genom att bland annat informera elever och vårdnadshavare om rätten till denna och den anordnas på skolan; b) anordna modersmålsundervisning för de elever som har rätt till det.

Av huvudmannens redovisning framgår att de under perioden 28 mars 2025 fram till 30 juni 2025 informerat vårdnadshavare om rätten till modersmålsundervisning via skolans lärplattform och att denna informationssatsning ska fortlöpa även under läsåret 2025/2026. Det framgår vidare att modersmålsundervisning har anordnats i finska och meänkieli med start i april 2025.

Under Skolinspektionen besök på skolan uppger elever och lärare att det finns flertalet elever på skolan har ansökt om att få läsa samiska som modersmål, men att skolan ännu inte anordnat någon sådan undervisning. Skolans rektor och kommunens skolchef, uppger att de inte vet varför undervisning i samiska ännu inte kommit till stånd. Rektorn berättar att hen i samband med tillträddandet fått information om att endast en elev på skolan ansökt om att få läsa samiska. Skolchefen berättar att huvudmannen under hösten arbetar med att ta fram en strategi för att stärka modersmålsundervisningen inom kommunen och att de ska anordna modersmålsundervisning i samiska även på Hakkas skola.

Rättslig reglering

En elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i det språket om det är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet och eleven har grundläggande kunskaper i språket. En elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna ska erbjudas modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk (10 kap. 7 § skollagen).

De nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska (5 kap. 10 § 2 st skolförordningen).

Modersmålsundervisning får anordnas som språkval i grundskolan, inom ramen för skolans val eller utanför den garanterade undervisningstiden (5 kap. 8 § skolförordningen).

Huvudmannen är skyldig att anordna modersmålsundervisning i ett språk endast om minst fem elever som ska erbjudas modersmålsundervisning i språket önskar sådan undervisning, och det finns en lämplig lärare.

Begränsningen avseende att det måste finnas minst fem elever för att huvudmannen ska vara skyldig att anordna undervisning i modersmålet gäller inte de inte nationella minoritetsspråken (5 kap. 10 § skolförordningen).

En elev får som språkval i grundskolan välja det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i, i stället för undervisning i språken franska, spanska eller tyska (9 kap. 5–6 §§ skolförordningen).

Huvudmannen är skyldig att anordna undervisning i ett språk som erbjudits som språkval enligt 5 § andra stycket eller 6 § om fler än fem elever väljer språket. Begränsningen med att det måste finnas minst fem elever för att huvudmannen ska vara skyldig att anordna undervisning i modersmålet gäller inte de inte nationella minoritetsspråken (9 kap. 7 § skolförordningen).

Skolan ska klargöra för elever och vårdnadshavare vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har (Lgr 22, avsnitt 1 Rättigheter och skyldigheter.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det fortsatt finns brister vad gäller information och anordnande av modersmålsundervisning vid skolan. Huvudmannen uppger att elevernas vårdnadshavare har informerats om modersmålsundervisning via skolans lärplattform. Skyldigheten att informera om rätten till modersmålsundervisning samt hur den anordnas på skolan gäller dock även eleverna. Detta för att eleverna själva, efter ålder och mognad, ska kunna ta ställning till om de vill läsa modersmål eller inte. Vidare är det en brist att skolan inte anordnar modersmålsundervisning i samiska, trots att det finns elever som önskar modersmålsundervisning i detta språk. Det har inte framkommit att orsaken till att modersmålsundervisning inte anordnas är avsaknaden av en lämplig lärare. Här vill Skolinspektionen understryka att huvudmannen har långtgående skyldigheter att anordna modersmålsundervisning i de nationella minoritetsspråken, oaktat hur många elever som vill läsa språket.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Gällivare kommuns verksamhet vid Hakkas skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller modersmålsundervisning. Det finns därför skäl att förelägga Gällivare kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Undervisningen på lågstadiet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I tidigare beslut bedömde Skolinspektionen att undervisningen på lågstadiet inte uppfyllde författningarnas krav vad gällde att eleverna ska ges en strukturerad undervisning, ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd samt den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande.

Skolinspektionen förelade därför huvudmannen att se till att; a) rektorn följde upp undervisningen på lågstadiet och analyserade de hinder som fanns för att eleverna skulle ges strukturerad undervisning, ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd samt den ledning och stimulans som de behövde i sitt lärande; b) rektorn utifrån uppföljningen och analysen beslutade om att vidta åtgärder för att undanröja dessa hinder.

Av huvudmannens redovisning och av intervjuer med rektorn, den person som var rektor under delar av vårterminen 2025 samt av intervju med lärarna på lågstadiet, framkommer att rektorn har följt upp undervisningen på lågstadiet genom att ansvarig rektor har varit inne och observerat undervisningen i lågstadiet ett flertal gånger under vårterminen och två gånger under höstterminen. I tillägg till detta så har specialpedagogen handledt pedagogerna på lågstadiet en gång i veckan under vårterminen 2025.Handledningen har utgått ifrån en analysmodell där styrkor och utmaningar i lärarnas undervisning, samt lösningar och konkreta åtgärder inkluderats. Specialpedagogen har dokumenterat resultatet av handledningen. Lärarna och rektorn har därefter analyserat resultaten och ansvarig rektor har haft en avstämning med huvudmannen där de tillsammans sett över resultaten.

Av huvudmannens redovisning framgår att de åtgärder som rektorn beslutat om och genomfört i syfte att förbättra undervisningen i lågstadiet bland annat inkluderat:

- Förstärkning i klassrummet av speciallärare den 10–28 februari 2025.
- Förstärkning i klassrummet av speciallärare vid undervisning i läs- och skrivinlärning under tre tillfällen per vecka under halva vårterminen 2025.
- Förändrad klassindelning med en separat förskoleklass, årskurs 1–2 i en klass samt årskurs 3–4 i en klass.
- Handledning av specialpedagog till undervisande lärare i förskoleklass samt i klass 1–2 utifrån en strukturerad analysmodell. Nyrekryteringar som resulterat i att två nya legitimerade och behöriga lärare anställts och börjat arbeta i låg och mellanstadiet.

Av intervju med lärarna på lågstadiet, skolans tidigare rektor och förstelärare på skolan framgår att deras uppfattning är att de åtgärder som vidtagits har haft positiv effekt och ökat kvalitén i undervisningen.

Vid sidan om redan genomförda åtgärder uppger huvudmannen att det planeras för ett utvecklingsarbete som ska pågå läsåret 2025/2026 där fokus ligger vis att förbättra undervisningens kvalitet. Arbetet ska ledas av specialpedagog och förstelärare som ett led i verksamhetens systematiska kvalitetsarbete och arbetat ska ske med utgångspunkt i analysen av elevernas resultat.

Rättslig reglering

Alla elever i samtliga skolformer ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt uppfyller de betygsriterier som minst ska uppfyllas ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling (3 kap. 2 § skollagen).

Huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § a skollagen).

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som

minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen (5 kap. 2 § Skolförordningen).

Undervisning ska bedrivas under ledning av lärare. Lärare ansvarar för den undervisning som han eller hon bedriver och endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen, om inte någon av skollagens undantag är tillämpliga (1 kap. 3 §, 2 kap. 13, 15 och 18 §§ skollagen).

Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever erbjuds strukturerad undervisning under lärares ledning, att undervisningen utformas så att eleverna får den ledning och stimulans samt den hjälp de behöver, samt att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen (Lgr 22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer att huvudmannen har följt Skolinspektionens föreläggande och genomfört nödvändiga åtgärder för att avhjälpa bristerna gällande undervisningen i lågstadiet. Det framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i tidigare beslut att huvudmannen brustit i sin skyldighet att erbjuda eleverna på skolan extra studietid. Skolinspektionen förelade därav huvudmannen att se till att alla elever i årskurs 4–9 erbjuds att frivilligt delta i extra studietid under eller i direkt anslutning till skoldagen med en omfattning av minst två timmar per vecka.

Huvudmannen har i inkommen redovisning angett att samtliga elever i årskurs 4–9 från höstterminen 2025 erbjuds extra studietid enligt följande:

- Eleverna i årskurs 4–5 erbjuds extra studietid på onsdagar 14.20–15.20 och torsdagar 14.30–15.30.
- Eleverna i årskurs 6 erbjuds extra studietid på tisdagar 14.30–15.30 och torsdagar 14.30–15.30.
- Eleverna i årskurs 7–9 erbjuds extra studietid på tisdagar 14.30–15.30 och fredagar 13.30–14.30.

Huvudmannen uppger vidare att det görs anpassningar för elever som har behov av skolskjuts så till vida att skoltaxi antingen kan avbokas och elever

åka hem med ordinarie skolbuss, eller att skoltaxi bokas så att eleverna kan vara med på den extra studietiden.

Eleverna på skolan uppger vid intervju att de erbjuds att delta i extra studietid under vissa dagar och att de anmäler att de vill vara med 1–2 veckor i förväg så att skolan kan boka om skolskjutsen för de elever som behöver det.

Rättslig reglering

Eleverna i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka och undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen (10 kap. 5 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framgår att huvudmannen har följt Skolinspektionens föreläggande och sett till att alla elever i årskurs 4–9 erbjuds att frivilligt delta i extra studietid under eller i direkt anslutning till skoldagen med en omfattning av minst två timmar per vecka. Det framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Garantin för tidiga stödinsatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I tidigare beslut konstaterade Skolinspektionen att kartläggningsmaterialet i matematiskt tänkande för förskoleklass inte genomfördes till fullo; att bedömningsstödet i taluppfattning för årskurs 1 inte genomfördes för eleverna i årskurs 1; samt att det obligatoriska bedömningsstödet i läs- och skrivutveckling för årskurs 1 endast genomfördes vid ett avstämningsstillfälle. Mot bakgrund av detta förelade Skolinspektionen Gällivare kommun att se till; a) att lärarna använder samtliga delar av Skolverkets kartläggningsmaterial i språklig medvetenhet och matematiskt tänkande under höstterminen de år eleverna går i förskoleklass; b) att lärarna använder Skolverkets nationella bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling samt taluppfattning vid avstämningsstillfällena under både höstterminen och vårterminen de år eleverna går i årskurs 1.

Huvudmannen uppger i redovisningen att samtliga delar av kartläggningsmaterialet i förskoleklass ska genomföras under höstterminen och att resultatet sedan ska analyseras av lärare tillsammans med specialpedagog. Enligt huvudmannens screeningplan ska samtliga delar av kartläggningen genomföras under veckorna 35–43. Huvudmannen redovisar

vidare att läraren i klass 1–2 under vårterminen 2025 genomfört Skolverkets nationella bedömningsstöd i årskurs 1. Lärarna på lågstadiet berättar att resultatet av bedömningsstödet har sammanställts av klassläraren och analyserats av specialpedagogen. Resultatet och analysen har gått igenom av skolans elevhälsoteam och under klasskonferensen där rektorn deltagit.

Rättslig reglering

I förskoleklass ska Skolverkets kartläggningsmaterial i språklig medvetenhet (dnr 2019:567) och kartläggningsmaterial i matematiskt tänkande (dnr 2019:568) användas. För varje elev ska läraren använda kartläggningsmaterialen vid avstämningstillfällena under höstterminen (8 kap. 2 och 3 §§ skolförordningen, 2–5 §§ Skolverkets föreskrifter om obligatoriska nationella kartläggningsmaterial i språklig medvetenhet och i matematiskt tänkande i förskoleklass, SKOLFS 2019:16).

I årskurs 1 i grundskolan ska Skolverkets nationella bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling (dnr 2019:563) användas i ämnena svenska och svenska som andraspråk och Skolverkets nationella bedömningsstöd i taluppfattning (dnr 2019:564) användas i ämnet matematik. För varje elev ska läraren använda bedömningsstöden vid avstämningstillfällena under både höstterminen och vårterminen (9 kap. 22 b och c §§ skolförordningen och 2–4 §§ Skolverkets föreskrifter om obligatoriska nationella bedömningsstöd i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 1 i grundskolan och sameskolan, SKOLFS 2016:66).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer att huvudmannen har följt Skolinspektionens föreläggande. Ansvarig lärare har genomfört bedömningsstöden för årskurs 1 under vårterminen och det finns en plan för hur kartläggningsmaterialet ska genomföras under höstterminen. Det framkommer inte att Gällivare kommun brutit mot någon del av bestämmelserna varför ärendet ska avslutas i denna del.

Arbetet med trygghet och kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i tidigare beslut att huvudmannen inte levde upp till skollagens krav om att säkerställa att det på skolenheten bedrevs ett förebyggande trygghetsarbete. Vidare konstaterades att det fanns brister i skolans arbete med att anmäla kränkningar och gällande elevernas medverkan i utarbetandet av skolans ordningsregler.

Skolinspektionen förelade huvudmannen att se till; a) att rektorn följer upp elevernas trygghet i skolmiljön, analyserar vilka hinder som finns för att eleverna ska vara trygga samt utifrån uppföljningen och analysen beslutar om åtgärder som ska vidtas för att undanröja dessa hinder; b) att följa upp och analysera de förutsättningar och behov som skolenheten har när det gäller att bedriva ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet. Samt utifrån detta göra en bedömning om skolenheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra sitt uppdrag när det gäller trygghet; c) att alla lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, anmäler detta till rektorn; d) att rektorn under medverkan av eleverna, vid minst ett tillfälle under vårterminen 2025 följer upp hur skolenhetens ordningsregler följs och analyserar orsakerna till uppföljningens resultat.

Huvudmannen har redovisat att de har följt upp elevernas uppfattning om trygghet och studiero under vårterminen via en enkät. Enkätresultatet som har analyserats av rektor, centrala elevhälsan samt av lärarna, har visat att elever i alla stadier upplever att vuxna inte alltid ser eller agerar vid regelbrott och konflikter under rasttid samt att lärarna inte i tillräcklig utsträckning upprätthåller trivselreglerna i klassrummet.

Av huvudmannens redovisning och av intervju med representant från huvudmannen och rektorn framgår att rektorn beslutat om att vidta följande åtgärder utifrån analysen av resultaten:

- Ett rastvaktsschema som ska vara kommunicerat till eleverna.
- Lärarna ska få tydlig information om vad som förväntas av läraren under rastvakten.
- Lärarna ska få kontinuerlig fortbildning i arbetet med att förhindra kränkningar samt hur det arbetet ska dokumenteras och följas upp i enlighet med förvaltningens plan för systematiskt kvalitetsarbete.
- Trygghetsenkäter fyra gånger per läsår samt trygghetsvandringar ska inkluderas i årshjulet enligt förvaltningens plan för kontinuerlig uppföljning av elevernas upplevda trygghet samt åtgärdernas effekt.

Huvudmannen anger i redovisningen att de har genomfört en analys av de förutsättningar och behov som skolenheten har när det gäller att bedriva ett förebyggande trygghetsarbete. Huvudmannen har gjort bedömningen att skolenheten, med hjälp av det stöd som förvaltningens stab kommer att ge verksamheten inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet läsåret 2025/2026, har de förutsättningar som krävs för att genomföra sitt uppdrag när det gäller trygghet. Huvudmannen redovisar att de genomfört morgonmöte på skolan i syfte att stärka det förebyggande trygghetsarbetet. Vid mötet planeras alla raster så att det säkerställs att det alltid finns tre

vuxna närvarande under de yngre elevernas raster samt en vuxen närvarande under högstadiets raster.

Av intervjuer med lärare på skolan framgår att morgonmötena har fungerat bra och bidragit till att lärarna fått bättre insyn i vad som händer i de olika klasserna samt att det bidragit till ökad medvetenhet bland personalen kring vad som händer runt eleverna. Lärarna berättar att skolan infört enkäter rörande trygghet och studiero som eleverna svarar på två gånger per termin och att de upplever att det nu finns en större trygghet bland både personal och elever på skolan.

Lärarna på skolan uppger att de inte bevittnat kränkningar, eller bevittnat det och då upprättat en kränkningsanmälan. Rektorn berättar att hen under höstterminen mottagit ett flertal anmälningar om kränkande behandling vilket rektorn menar i vart fall visar att flera lärare på skolan vet hur de ska göra, samtidigt uppger rektorn att lärare också uttryckt osäkerhet kring rutinen.

Huvudmannen har redovisat att alla lärare har utbildats i att förhindra, utreda och dokumentera kränkningar. Detta har inte bekräftats av lärarna som i stället uppger att de fått information om detta via utskick, men inte fått någon utbildning ännu. En representant från huvudmannen uppger att utbildningen ännu inte kommit till stånd men att centrala elevhälsan ska få i uppdrag att genomföra det med personalen. Rektorn kompletterar uppgifterna med att en beställning om utbildning skickats till centrala elevhälsan.

I syfte att förebygga kränkningar har huvudmannen även uppgett att de anställt en elevassistent till en specifik elev för att skapa struktur och trygghet runt den eleven.

Av huvudmannens redovisning och av intervju med elever och rektorn framgår att rektorn under medverkan av eleverna vårterminen 2025 följt upp hur skolenhetens ordningsregler följs. Eleverna har svarat på enkäter och rektorn har besökt samtliga klasser och fört samtal om ordningsregler och trivselregler. Huvudmannen uppger att resultatet och orsakerna till detta har analyserats och att följande åtgärder ska vidtas:

- Eleverna ska göras delaktiga i upprättande av skolans ordningsregler samt klassrummens trivselregler.
- Reglerna ska tydliggöras och kommuniceras via en gemensam åldersanpassad presentation samt en affisch för respektive stadiet. Dessa ska gås igenom regelbundet i varje klass under mentorstiden.
- Reglerna ska tydliggöras för samtliga vuxna på skolan, exempelvis är det inte tillåtet att störa en lärare som undervisar i ett klassrum.
- Lärarna och rektorn ska arbeta gemensamt under höstterminen med att ta fram en konsekvenstrappa vid regelbrott.

Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår att eleverna på skolan har varit delaktiga med att ta fram klassrumsregler tillsammans med klassläraren. Arbetet med att ta fram gemensamma ordningsregler för hela skolan har startat, men rektorn har inte fattat beslut om dessa ännu. Rektorn uppger vidare att arbetet med konsekvenstrappa ska påbörjas på nästkommande arbetsplatsträff.

Rättslig reglering

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero (5 kap. 3 § skollagen).

Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler (5 kap. 5 § skollagen).

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever samt att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling (6 kap. 6–7 § skollagen).

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för (6 kap. 8 § skollagen).

En personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten ska anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero (Lgr 22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer att huvudmannen följt Skolinspektionens förelägganden; rektorn har följt upp elevernas trygghet i skolmiljön, analyserat resultatet och beslutat om åtgärder i syfte att öka tryggheten på skolan; huvudmannen har följt upp och analyserat de förutsättningar och behov som skolenheten har när det gäller det förebyggande trygghetsarbetet; lärare som fått kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling på skolan har anmält detta till rektorn; rektorn har under medverkan av eleverna följt upp hur skolenhetens ordningsregler följs och analyserat orsakerna till uppföljningens resultat. Det har inte framkommit att Gällivare kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller arbetet med trygghet och kränkande behandling. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I tidigare beslut konstaterade Skolinspektionen att det fanns brister i skolans arbete med att utreda elevers frånvaro. Mot bakgrund av detta förelade Skolinspektionen Gällivare kommun att se till att; a) rektorn startar utredning om en elevs frånvaro om elevens bedöms ha upprepad eller längre frånvaro om en utredning inte är uppenbart obehövlig samt b) se till att när elevers frånvaro utretts vidta åtgärder för att eleven ska öka sin närvaro och fullföra sin skolgång. Åtgärderna ska ha sin utgångspunkt i den utredning av frånvaro som genomförts.

Av huvudmannens redovisning framgår att klasslärare eller mentorer genomför en första kartläggning av elevers frånvaro. Kartläggningen leder fram till att läraren, vårdnadshavaren och eleven gemensamt tar fram åtgärder för att komma till rätta med frånvaron. Uppföljning av frånvaron sker efter en period om fyra veckor. Om kartläggningens åtgärder inte leder fram till ökad närvaro beslutar rektor om en fördjupad frånvaroutredning. Rektorn uppger att denna görs med stöd av elevhälsoteamet. Rektorn följer därefter upp frånvaron inom ramen för elevhälsoteamet.

Huvudmannen har redovisat att 59 elever på Hakkas skola hade över 10 procent frånvaro under perioden den 9 januari–13 april 2025. Av dessa bedömdes 13 elever ha frånvaro som var uppenbart obehövlig att utreda.

Lärarna på lågstadiet uppger under intervju under höstterminen att inga elever i förskoleklass, årskurs 1 eller årskurs 2 har problematisk skolfrånvaro. En lärare på mellanstadiet uppger att en elev har problematisk skolfrånvaro och att hen håller på att starta en frånvaroutredning för eleven.

Lärare på skolan uppger att de gått igenom frånvarorutinen med kuratorn. Rektorn uppger att de inte finns några elever på skolan som under höstterminen har haft hög frånvaro så att det påverkar studieresultaten – där de inte startat någon utredning. Rektorn uppger även att arbetet med att följa upp frånvaro, både genom kartläggning och utredning har intensifierats och görs varannan vecka av respektive pedagog och följs av rektor.

Rättslig reglering

Barn som är bosatta i Sverige har skolplikt (7 kap. 2 § skollagen).

En elev i förskoleklassen eller grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev i förskoleklassen eller grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande (7 kap. 17 § skollagen).

Om en elev har upprepade eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. 19 a § skollagen).

Huvudmannen ska se till att eleverna i huvudmannens förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola fullgör sin skolgång (7 kap. 22 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer att huvudmannen har följt Skolinspektionens föreläggande. Av huvudmannens redovisning framgår att ett antal frånvaroutredningar har genomförts under vårterminen 2025 och av intervjuer med lärare och rektor framgår att det under höstterminen har genomförts frånvaroutredningar för de elever på skolan som har upprepade eller längre frånvaro så att det påverkar

studieresultat. Utredningen visar vidare att arbetet med att följa upp frånvaro, både genom kartläggning och utredning har intensifierats och att lärarna på skolan har gått igenom frånvarorutinen med representanter ut elevhälsan. Det har inte framkommit att Gällivare kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller arbetet med att utreda frånvaro. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Caroline Rönnegard

Beslutsfattare
Signerat av: Caroline Rönnegard

X Isabelle Brännlund

Föredragande
Signerat av: Isabelle Brännlund

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Jasmine Johansson medverkat.